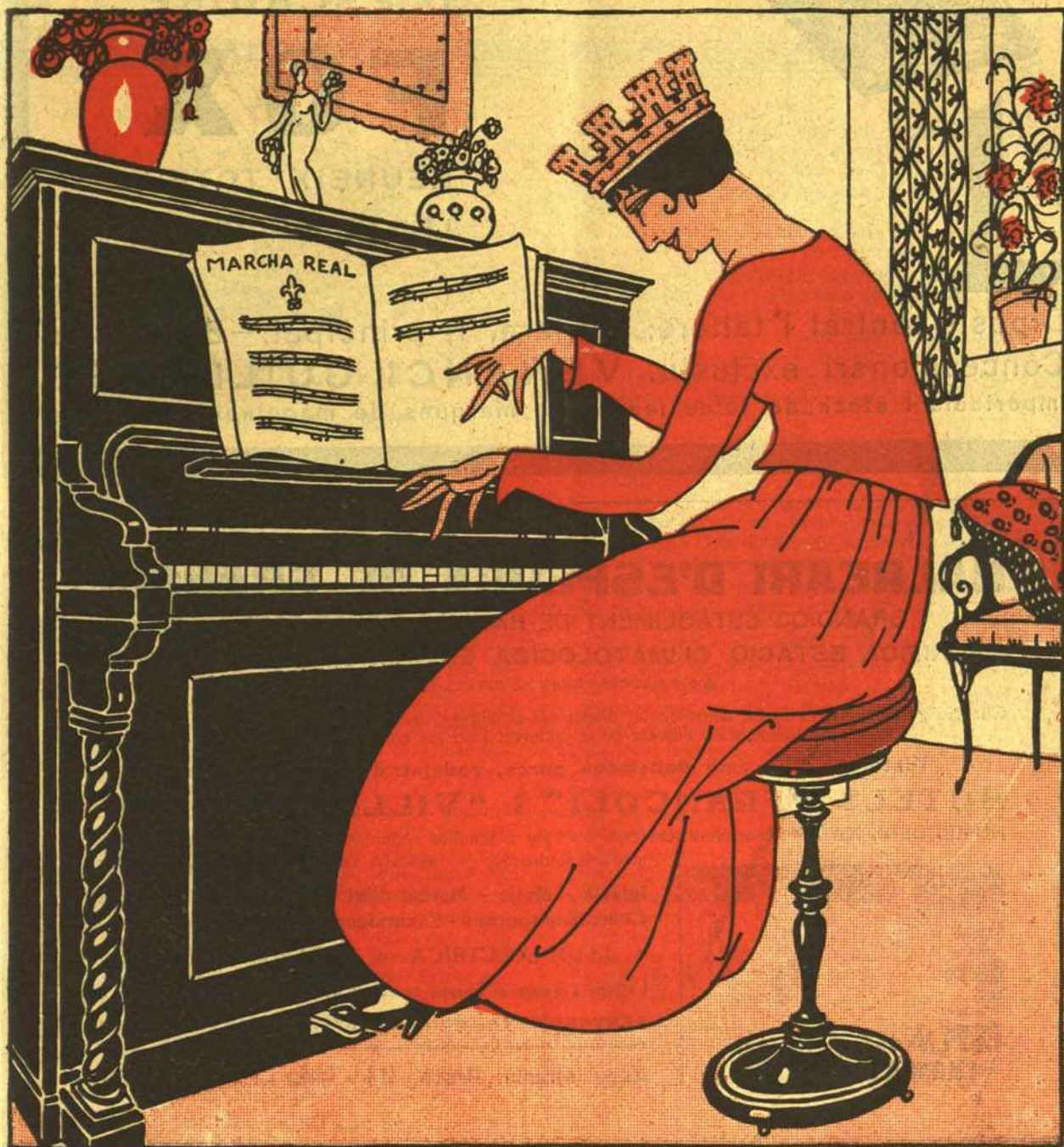

CVCA FERA

—Com a pessa de concert aquesta marxa no va pas malament, però trobo que els Segadors tenen més benoïts.

LA MÀQUINA
D'ESCRIURE

FOX

REUNEIX TOTES
LES PERFECCIONS

Dipòsit central i tallers: Vergara, 1, principal.— Barcelona
Concessionari exclusiu. **VENANCI GUILLAMET**
Importació i stock de totes les altres marques de màquines d'escriure

BALNEARI D'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

GRANDIÓS ESTABLIMENT DE BANYS I AIGÜES FERROSES
MAGNÍFICA ESTACIÓ CLIMATOLÒGICA ESTIUENCA I DE PRIMAVERA
A 600 METRES SOBRE EL NIVELL DEL MAR

Curació de l'anèmia, clorosis, neurastenia, dispepsies atòniques, estats de debilitat, etc., i efectes meravellosos en l'època de la pubertat i en les convalecències.

Pintoresc lloc amb deliciosos parcs, rodejat de frondosos boscos

HOTELS "FRANCOLÍ" I "VILLA ENGRACIA"

NOMBROSOS XALETS completament equipats, per a famílies reduïdes o nombroses. Se lloguen per un mes o temporades. • MASIA DE L'AIGUA (preus econòmics)

Iglesia - Metje - Mercat diari - Recaders - Jocs - Festes
Concursos sportius - Excursions força interessants, etc., etc.

♦ LLUM ELÈCTRICA ♦ TELÉFON INTERURBÀ ♦

L'estació d'Espluga de Francolí, es troba a meitat de la línia de Tarragona a Lleida
SERVEI D'AUTOMÒBILS A L'ESTABLIMENT • GARATGE

Administració: Bruch, 114 • Telèfon A-935 • BARCELONA

CVCA FERA

PREU (i és regalat)

Any, Ptes. 6—Semestre, Ptes. 3'50—Trimestre, Ptes. 2

N.º solt: **10 cts.** ☐ Escudellers, 10 bis

LLAMBREGADA

Un arma que espanta a mig milió

A serenar va retornant als esperits, el misteri passa, es fa la llum... El barceloní, en quant la policia hagué deixat les terceroles respirar. En realitat, aquells agents d'ordre públic amb la seva carrabina produïen una estranya temensa, temensa d'indefensió absoluta.

Anaven a caçar lleons com Tartarín? Si els lleons arribaven en treurien algun profit d'aquella eina arcaica?

Sort que el nostre batlle, que està molt lluny d'ésser un home marcial, sapigué tenir seny i no armà pas als seus subordinats amb escopetes de pistó.

En Lerroux es vanta d'haver sigut el causant d'aqueix tristíssim somatent. No renuncia encara al seus prestígis revolucionaris. Diu que n'hi hagué prou en convocar una reunió de presidents dels comitès radicals per a que ressonés el desperta ferro policíac.

Home de Déu, qui no li feia dir tot seguit! Cincuenta presidents no són pas un exèrcit, i per enverinats que estiguin no es mengen pas una ciutat com la nostra amb una sola mossegada. Sabuda la cosa jés clar que haguérem tingut confiança en els *remingtons* dels agents!

Els també n'hi haurien tinguda. Bé se'ls hi coneixia prou que no hi estaven avesats a l'arma llarga i que els hi feia més nosa que servei. Alguns la duïen amb aire tan resignat, tan trist, tan ple de confessions pacifistes, que de bona gana els hi haurien tret de les mans, substituint-los en les seves funcions de vigilància.

Era un clam general de: desarmeu-nos per mor de Déu! que trencava el cor.

Pronunciament separatista?

En fi, la qüestió local no té importància encara que aquí hagi sigut el focus i que algun diari madrileny, mal

intencionat, hagi tractat de insinuar, com en altres ocasions de tràgica memòria, que la junta de defensa constituïda a Barcelona provenia d'un tripijoc separatista. Ens sembla que si amb motiu d'això no podem fer us del mol bestiesa, ni mai.

Pel demés l'afer dels militars segueix el seu curs i sembla que va per bé. No hi ha hagut per ara augment de temperatura. Per a apaivagar los ningú millor que un trepillista consumat com en Dato. En aquestes hores sols ell sab del cert amb quines cartes juga.

El tresillo té moltes combinacions i cap de bona per a salvar a Espanya;—tant si tira a codillo com sinó, tant si arrastra d'espasa, «mala» o basto és molt probable que li fallin el rei... i «vagi al plat», que és el mateix que anar al pot.

Solzament una cosa resta clara: que hi ha força podri-mener a Dinamarca.

Es multipliquen les juntes de defensa, car tots el estaments tenen quelcom a defensar. Qui més qui menys està embafat de les injustícies i favoritismes oligàrquics.

¡Alabat sigui Déu! D'allò de *pedir más que un catalán* ja ningú pot fer-nos-en retret.

Ara hauràn vist que demanàvem lo just i que sabíem de cert amb qui ens jugàvem els diners.

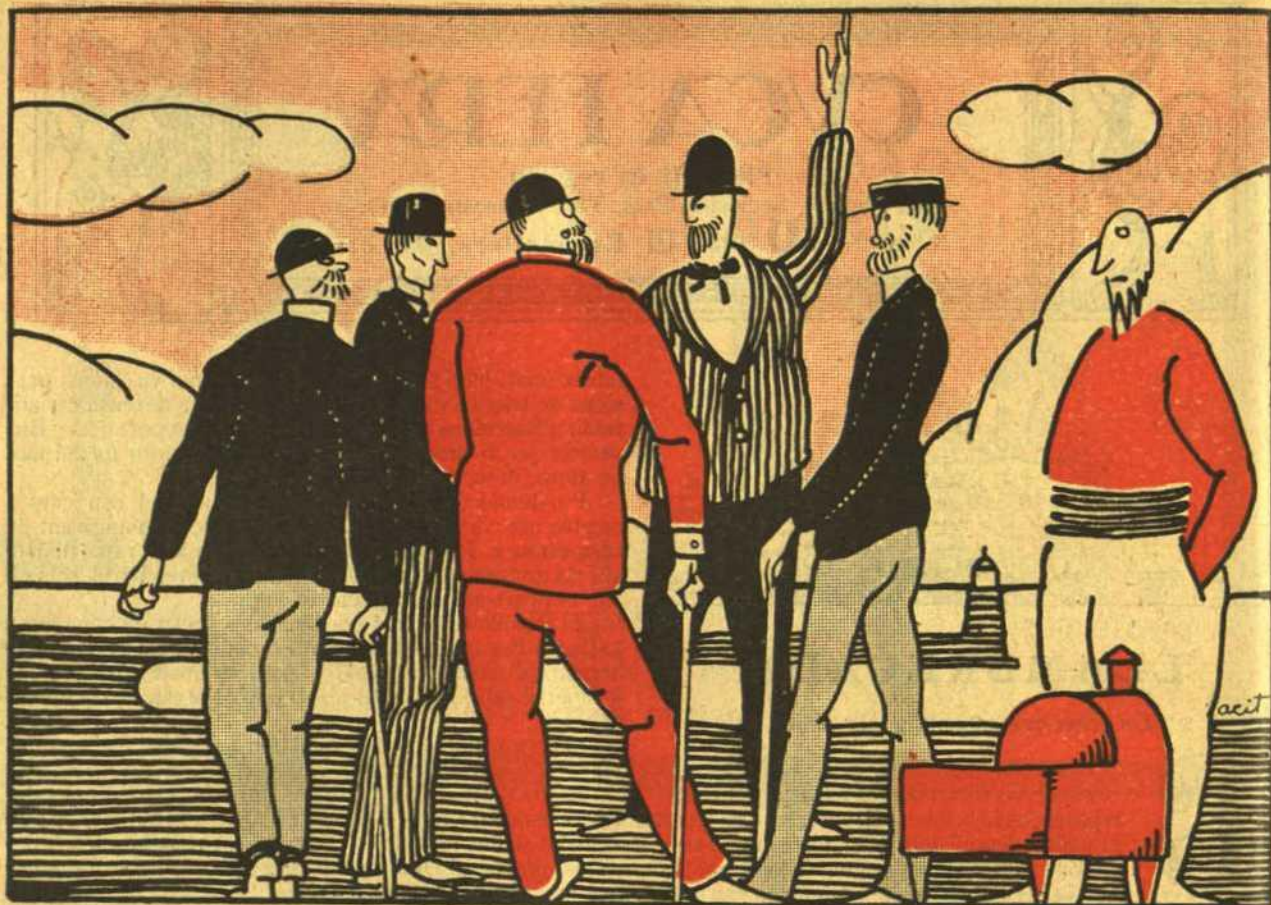
«Ja?»

Hi havia una vegada un home ruí que, anant pel carrer, en quant trobava un taló, hi feia posar una sabata. Així els professionals revolucionaris aprofiten el primer taló, diguem-ne conjuntura, per afegir-hi cuir i fer que la monarquia trobi sabata de son peu. Els revolucionaris teòrics, els de la paraula flamígera saben massa quina mena de gent són la gent de barricada. En quan els hi diuen: som-hi! els responen ¿ja? amb un pam de boca oberta, com un caçaire mandrós que sempre s'imagina que el criden massa dematí per començar la batuda. Aquest «ja?» es típic, aquest «ja?» l'oïren els que en aquell juriol tràgic anaren a trucar a la porta dels descamisats que tenien camisa, i camisa que no els hi tocava a la pell. Per això sempre s'espera un pronunciament que mai acaba de pronunciar-se.

Fa mig segle que confien en els militars i ara no cal dir que no es contenten amb que els militars no vulguin intervenir en les vagues.

Però els militars porten una altra idea. El militar no vol anar contra l'obrer per dignitat del còs, però per la mateixa dignitat del còs tampoc desitja posar-se al costat dels revolucionaris d'ofici.

El que hi ha és que abans soliem dir: *el militar té un rei al còs*, i ara tal vegada no li tingui.

JUNTA DE «MATALACERS».— Companys, l'unió fa la força. Si no atenen les nostres reclamacions, el dia que convingui ens neguem a garrotejar els ciutadans. Es a dir: anirem a la violència.

Amb el permís de D. Melquiades

L'impopularitat del règim actual és lo més vistent d'aquest enrenou polític. En Melquiades Alvarez ja no vol ésser ministre de la monarquia. No està per corones i, amb gest de penedit, exclama: *que la revolució siga su curso*.

Aquest permís que concedeix a la revolució ens sembla bastant significatiu.

En Maura per la seva part torna a escriure cartes a tort i a dret. Quan En Maura escriu cartes és que li ha pujat la mosca al nas. Les cartes d'En Maura no les entenen més que els acadèmics de la llengua castellana, però són com les del moro Tarfe que *donde pone la pluma el delgado papel rasga*: amb tanta cólera y rabia les escriu.

Després d'això i d'altres indicis que els nostres llegidors hauràn sabut per mitjà dels cronistes cotidians més xafarders que un hom, sols ens resta fer present una cosa. Un altíssim personatge monàrquic, tan monàrquic que ja no en pot ésser més, diu que ja no pensa educar els seus fills per l'ofici del seu pare sino que els en busca un altre de més lucratiu.

La veritat és que per a Catalunya això no té impor-

tància. Lo mateix li és rebre l'autonomia de les mans d'un rei que d'un president de república. Encara que ens la donés en Lerroux, ja veieu què em feu dir.

Encara ansietat

Una pregunta es fa tot-hom.

Qui serà arcalde de Barcelona? *Ajusticiaràn* a En Pich—en Pich de fer justícia en diu *ajusticiar*—; nomenaràn a En Vila Marieges, a En Junoy el protegit de «La Campana de Gracia», a En Sagnier el parlamentari ideal —silenciós—, a En Bartrina, a En Martínez Domingo, al repartidor de CUCA FERA?

Oh, probablement això estarà resolt a l'hora de aparèixer aquestes ratlles. Però com que hi ha xistos immortals!...

M. F. DE LA VIOLLA.

El manifest nacionalista

EN aquests dies de confusions, protestes i espaternecs, de cobardies i de atreviments terrorífics, instants caòtics en que ningú sab per quines mars navega, una veu de serenor, clara i expresiva s'ha deixat oír; la dels parlamentaires regionalistes.

CUCA FERA no pot transcriure aquest manifest dirigit al país, perquè es llarc per l'espai que disposem; no pot extractar-lo perquè ell ja es un extracte, un sabi extracte reivindicador, en la expressió del qual un mot que en treguessim, un mot mancaria. Hem de remarcar no més la seva transcendència de credo nacionalista, de norma política per a tots els catalans «en aqueixa hora heroica del món en què es revisen totes les valors i es prepara una nova Europa.»

Té encara una altra significació de puresa doctrinal i d'actualitat patriòtica reconfortadora i vibrant.

Defineix nostre actitud i nostra voler enfront de la miseria de ideals de la Espanya oligarca, ignara i mesquina; enfront de la crisi del règim, del torn pacífic dels mateixos fracassats, del desvetllament imperatiu de l'exèrcit que no ha trobat entre'ls ciutadans «ni repulsió ni hostilitat, ni ha sorprès tan sols», de tal manera han vist en aquella protesta, reflexada la llur, els altres estaments també «cansats d'esperar millores en aquesta miseria dosificada que constitueixen en general el fons de l'Estat, cansats de soportar el favoritisme d'unes quantes famílies.»

I els nostres parlamentaris, sense parlament, blasmant de les corts espanyoles, efímeres i estèrils, remarquen la inèpcia de l'Estat i desseguida mostren un camí i una solució: EL REGIM FEDERATIU.

Aquí l'eloquència dels nostres capítosts, és d'una intensitat asombrosa. Adquireix l'austera i elegant contundència dels formidables estadistes anglesos i nortamericans.

«Amb una organització interna d'estructura federativa els pobles iberics tindrien l'ambient de germanor, d'intimitat amorosa que forma les grans unitats indivisibles...»

«L'Estat, alleugerit de l'abrumadora tasca d'ara, orejat per aquestes corrents de renovació, aniria adaptant-se a les funcions enlairades d'una suprema direcció.»

Prou. El dalit admiratiu ens portaria a repetir-vos ço que molts ja sabem de memòria.

Probablement tots els catalans duen aquest document històric a l'infern del gec o a la funda del berret. És el millor breuari per a resar per Catalunya. A ell hem de recórrer així que estiguem atribulats i decandits.

Nostre humorisme sarcàstic el reverència de tot cor, que es tot el que és pot dir.

Lo condestable trovaire (*)

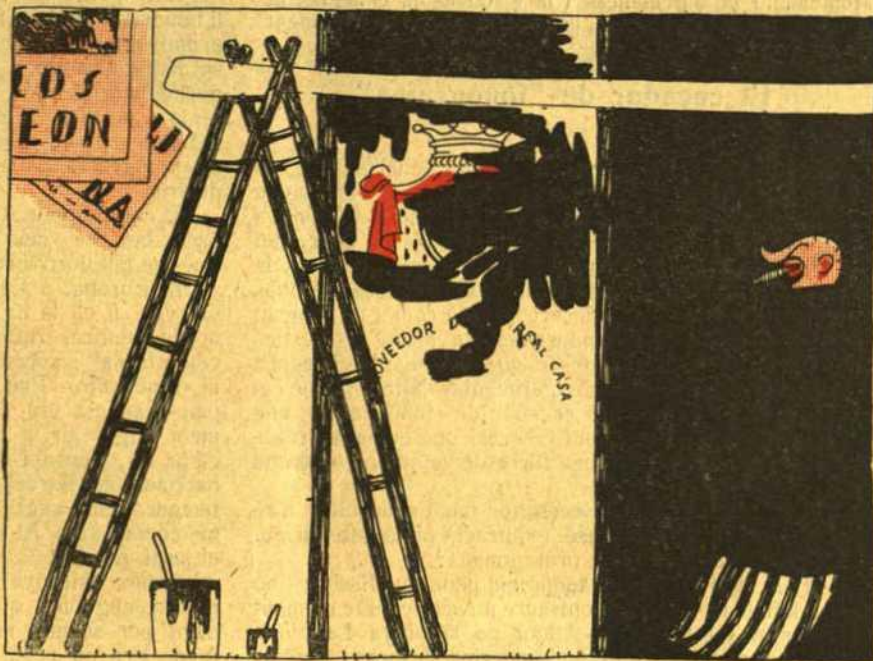
*Escollitz aicesta gesta,
tot lo mon ne feu gran festa;
al condestable romàntic
ran de llavis florí un càntic.
—So trovaire i tenc oreilla!—
e es tramudà de goneilla,
deixà l'elm e la bacina
e polçà la mandolina.*

*Sempoprava de rojença
l'atzur breillant en temença;
l'estel la tantost sorgia....
ran d'un burc un hom hi havia
qui era brau condestable
però ara, sent li amable
Monte-Parnaso, trovaire
se feu sens pensar-s'hi gaire
e açò dix-li—Bella nina
eixiu de la finestrina
que'm so nafra de maluria
d'amor e mala penuria.—
E la nina no hi eixia
e'l bon trovaire llanguia.
Màs de colp del finestrell
eixia tot plè un cubell
que's buidà sens tardar gaire
sobres del pobre trovaire*

*l'ensent demà el condestable
tornava amb impermeable.*

MOSSEN BERNAT DE MONTMELÓ.

(*) Es aquesta una versió del ms. 3. 5. 7. trovat suara a l'Arxiu de la Corona d'Aragó pel senyor Ramón i Planas, qui ha tingut la deferència de proporcionar-nos-en copia per a major divulgació entre nostres lectors.—N. de la R.

Reformes que s'imposen

—Aon vas noi amb aquesta indumentaria?

—Al despaix, rateta; però com que els de les Aigües de Montcada, i la Barcelonessa i la Catalana ja estan obrint trinxeres per tot Barcelona, he pensat que home previngut val per dos.

El caçador de "fonògrafs"

ONEC caçadors de guatlles senzills i alegres com les pobres víctimes que s'enganyen amb el botet; conec caçadors de conills i llebres i perdius, entusiastes del bosc i del gust dels conills de bosc; conec caçadors de lleons i de panteres que han violat les selvàtiques regions africanes on el rei del desert hi està com a cà'l sogre; caçadors d'elefants i domadors de tota mena de besties de la moçegada; però confesso que mai, mai havia sentit la emoció pregonada que vaig experimentar l'altre dia que em vaig topar amb un terrible caçador de «fonògrafs», una mena de Búffalo Bill de Sant Gervasi que empaïta «fonògrafs» i els caça, amb una furia de la que no en tenim idea.

Totes les estranyeses necessiten una explicació i, a fè de Déu, que aquesta, sense explicació no la entendrieu. Escolteu, doncs, al mateix protagonista:

—Feia molts anys que tenia una pena fondíssima i no podia definir-la. La vaig contraure a Amèrica. De moment vaig pensar que no fós la dolçor de la pinya. La pinya d'Amèrica és una fruita que enverina l'esperit. Menjar pinya i sentir una estranya afició a la poesia dolenta és

una sola cosa. Però, de tornada a Europa, un dia que m'estava a la torreta de la tia, a Sant Gervasi, ho vaig comprendre tot. No era la pinya el que a Amèrica m'havia posat malalt, foren els llores; i ja veureu com va anar. A Amèrica hi ha llores per tot arreu. N'està plé tot el país. A mi, el llore és una bestia que em molesta perquè trobo que s'assembla molt a la persona, de la mateixa manera que em reventa la persona que s'assembla molt a una bestia. Allí vaig agafar la mania del llore. Em trobava llores a tot arreu. Tenia una llore-mania.

Era tant el que em feien sortir de tino aquestes bestioletes enraonadores que, amb un amic també català varem agafar la costum, casi el vici, d'anar cada diumenge a caçar llores. Els perseguia amb el mateix fervor que un beduí pugui posar en fer la guerra Santa. Quan ne matava un plorava d'alegria.

La meua rabia al llore cresqué tan extraordinàriament, que ja no es quedà circumscribida a aquesta bestia sola, ja vaig agafar mania als «fonògrafs», mena de bestia de trompa llarga que també parla i crida i canta i amoïna com el llore i que s'alimenta—així com el llore—de cosetes minces, d'unes agulletes petites que els seus amos li posen al bec amb carinyo imbècil i revoltant.

D'aquí en vingué la meua obsessió contra el «fonògrafo».

Els que crieu «fonògrafo» són tan insuportables com els que crieu llore.

Una vegada, vaig veure, a Tucumayo, un *americano* que donava uns perfums de flor de sauc a la trompa d'un «fonògrafo» que se li havia enragollat; i un altra vegada a Tegualtepec (que és un país que has d'anar amb paraigues de zenc pel carrer, perquè us pot caure un coco al cap), vaig veure també al propietari d'un «fonògrafo» afònic que amb un pinzell, li feia uns toquets de tintura de iodo al diafragma... I un i altre amb una sollicitut i un amor que ni amb un germà haurien sigut majors. Això, amb la rabia que jo ja tenia a aquesta bestia inconscient i parladora, encara va indignar-me més. Des de aquella data, la meua antipatia al «fonògrafo» ha anat creixent d'una manera extraordinària.

El neguit que a Amèrica em consumia era—are ho comprenc ben bé—més pel «fonògrafo» que pel llore incivil.

A Europa, a Espanya, a Sant Gervasi, a cà la tia, vaig pensar, no hi sentiràs rellar aquest au-cell infernal i cubista.—«Ni llore, ni «fonògrafo». Pau, pau i sempre pau», aquest era el meu lema. I me'n vaig venir a Sant Gervasi a cà la tia, pensant que en aquesta barriada de Barcelona hi ha somatent i que el somatent té com a lema sagrat, el meu lema. Però vaig enganyar-me com un xino. Al segon dia d'haver arribat m'estava en el jardí prenent la fresca quan, de sobte, parets enllà, sento una estranya veu, una veu que a Amèrica m'era molt coneguda i que ja em creia haver oblidat sortosament per sempre més. Era un ocell d'Amèrica que cantava. Era un ocell persona, una au de fusta assiençada que no deia «papà» i «mamà» perquè els que varen

Anuncis de pago

Diu que en Villanueva està tan empipat perquè no l'han fet president del Consell de Ministres.

Nosaltres, amb la mà al pit, hem de confessar que trovem molt malament, no el que s'hagi enfadat, sino el que no l'hagin nomenat.

Una vegada el vegerem i mitg escoltarem, en una població que porta el seu nom traduït al català i, francament, desde aquella hora culminant de la nostra vida, estavem esperant, com seguim fent-ho, veure'l en les més altes esferes del poder.

Portava un vestit fet a «El Àguila» i una gorra de ministre de viatge, que eren un encant.

Després parlà, parlà molt i digué menos coses que En Dato o En Prieto.

Pensarem.

Tu es Petrus.

I ara el deixen de recó. A les altures no saben el que es fan, pel que es veu.

A l'últim, després de no sé quants mesos d'embras, les valles de la Rambla han parit el kiosk ab gran satisfacció del lloro o del romanço; pero lo bo del cas és que resulta de un mal gust tan genial, que sols els pagesos o la gent sense principis, gosen acostar-se, i encare aquests o fan creguts de que es tracta d'un kiosk de begudes o anant beguts; aixís és que al demanar sa comanda és una horxata o una copa d'aiguardent. Al saber que lo que venen es tabac se retiren. Després al trobar-se que no tenen cigarrillos s'acosten a Canaletes i demanen una pacatilla. Allí venen horxata.

Ull! regidors de Barcelona. Ull! senyor Marquès d'Olèrdola.

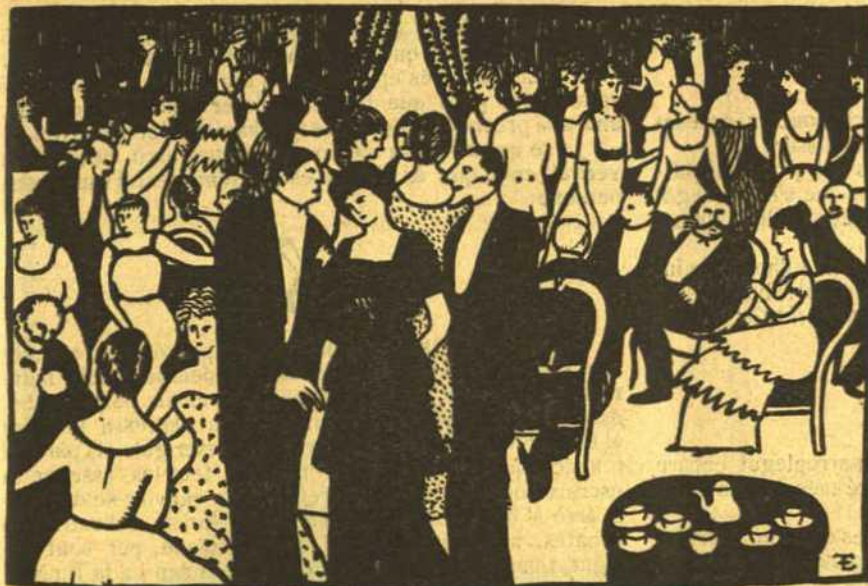
No hi ha res que instrueixi tant com l'exemple i la lectura de les vides d'homes cel·lebrats.

Ficis especialment vostè, senyor batlle agonitzant, en lo que feu el de Cartagena amb un impresor de dita localitat, don Antoni Alita, que anava a cobrar un compte.

Com vostè sab, pagar no. Això mai. Entretenir lo amb raons? menos!

Fèr-lo agafar. Aixís, fer-lo agafar. Poca vergonya! Per unes centes pessetes molestar?

Si es tractés d'un compte gros.... No es veritat, senyor batlle?

—¡Oh, no m'en parlin; tot rient rient ja fa cinc anys que el meu Fredic es mort!

inventar-la segurament no en tindrien. Era un «fonògrafo» que cantava—criminal!—la «Chulapona...»

El neguit va tornar-me. Al cap de una temporadeta de cant de «fonògrafo» diari, ja haví perdut els estreps. Vaig caurer malalt, amb febre i tot. Tenia les febres d'Amèrica, que són febres de «fonògrafo» i de lloro. Delirava. Vaig somniar que passava un vol de «fonògrafos» i que jo amb una ametralladora, en caçava set o vuit. Vaig veurer un «fonògrafo» dalt d'un arbre i vaig disparar-li tota la cartutxera mentres ell, crudelment, em descapdellava tota la «Caballeria ligera» d'en Suppé.

Ara fa dos dies que me he aixecat del llit, però encara tinc febre. Amb dos dies ja n'he mort cinc o sis. Ahir uns senyors del carrer del Carril s'estaven a la galeria de la seva torreta al voltant d'un «fonògrafo ensenyat», que deia bestieses, i jo, des de dalt de la muralla, amb un tret el vaig traspasar. Va morir fent uns marremeus i uns udols estranys, mig de persona mig de bestiola.

Al costat de casa n'hi ha un que allarga molt la trompa i, ja ho tinc pensat, li tiraré un llonguet amb matzines.

Vui matar «fonògrafos.» Vui caçar-los! Vui empaitar-los sigan allà on sigan! Es el meu únic gust en aquest món. Es la meua fallera. Quin goix veure'ls espeter-negar!... Sent, ja en canta un! Esperis. No faci soroll. No's mogui que fugiria. Miri-se'l. Es allà baix en aquell terrat Ja és meu, ja! Esperim...

I el caçador de «fonògrafos» s'allunyà de puntetes per a no esverar la caça.

Creuríeu que, veient-lo parlar tan convençut, vaig pensar sincerament.

—Potser sí que el «fonògrafo» es una bestiola.

SHI.

L'ULI TAFANER

QUEST extraordinari i econòmic marqueset de Dos Rius està indignadíssim.

Com qui no diu res s'han proposat passar-li balanç dels penons que s'ha carregat a coll, tot trescant pels deplorables empedrats de nostra ciutat.

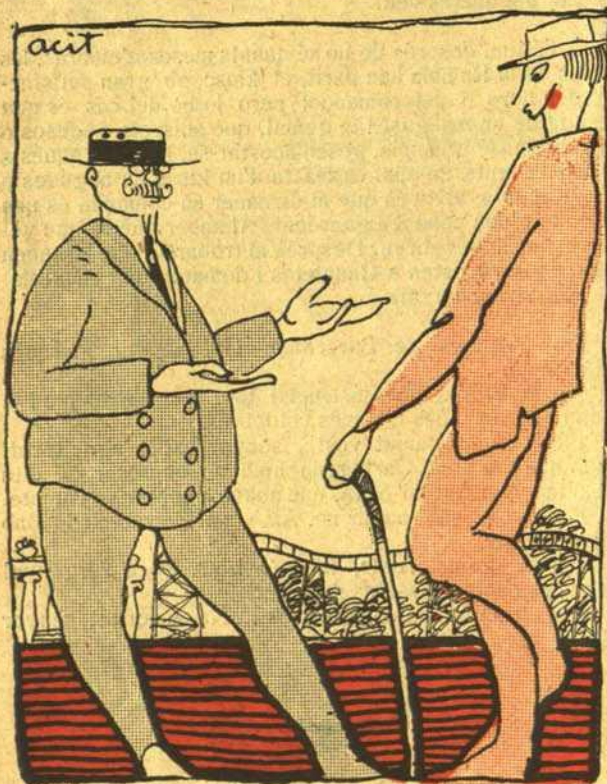
«No entenc tal impertinència!»—exclama l'home enfurismat.—He arribat a dur-ne que feien sis arrobes.

Ara ens faràn adonar que era un *batlle de força*.

Vaig a contar un secret que no l'ha arplegat encare cap diari. Es una facecia política que té més de tres cents cavalls de força còmica.

L'altre dia, quan se parlava de si es donaria *el crit* o no es donaria, i de si ens *tiràvem al carrer* o ens quedàvem al balcó, uns quants ignoscents de «Solidaritat Obrera» tingueren una pensada dantoniana: crear un Comitè de Salut pública. I, mai diríeu a qui anaren a trobar per a fer-los de *la junta*? doncs, a en Junoy i a en Pere Corominas.

—Desenganyi's, els conservadors eren avui l'última trinxa del règim.

—Doncs digui que, ben mirat, el nostre règim és de trinxeraires.

En Pere diuen que's va manifestar que l'idea ja li agradava, ja, però que era un home fracassat... i en Junoy—lo d'En Junoy és epopeic—els digué que *bueno*, que li apuntessin, però que havia de ésser amb una condició, amb una precisa condició: que no s'havia de fer mal al Rei...!

Ja sé que hi haurà qui no s'ho creurà això, però és tan veritat com que en Junoy és un sentimental i una bona persona.

Estem abocats al conflicte més paorós que mai ser humà hagi presenciat, amb la mirada dels seus ulls naturals, d'ensà que el món es món. Tremolin, palpin-se bé, assegurant-se de que existeixen; alcin depressa la vista al cel implorant pietat i misericòrdia; escriguin als parents i amics que per desgracia tinguin, fent-los assaber la escuridadora nova; no s'entretinguin a canviar-se de roba si això s'haguessin proposat, ni en fer-se enllustrar les sabates, ni en mudar-se el coll de piqué, per suat que sigui; tampoc fassin testament que al cap i a la fi ningú podrà aprofitar-se del que tinguin; vagin depressa... no els sé dir cap a on, pero fugin cap a una banda o altre; no hi ha temps de res; el succés terrorífic els està estalonant sense que se'n adonguin, l'onada engolidora s'ageganta menaçant; l'abim esfereïdor, com un monstre de cent caps, udola per engollir-se's... Ja està... ja es aquí... *En Lerroux s'ha posat a pescador*... Oh, Déu, Déu!... Pòt ésser que quedi encara *peix*? Serém nosaltres les víctimes de l'am exterminador? Quí sab, quí sab! Oh! esgarriïn-se tant com puguin, tremolin de debó, facin ganyotes i extremituts que semblin naturals i... amàguin-se, amàguin-se.

Ha arribat en Juli Camba. Ve a pendre'ns el pèl per encàrrec d'«A B C», tal com ja va fer-ho en Salaverría, descubridor de caus separatistes a l'Institut d'Estudis Catalans.

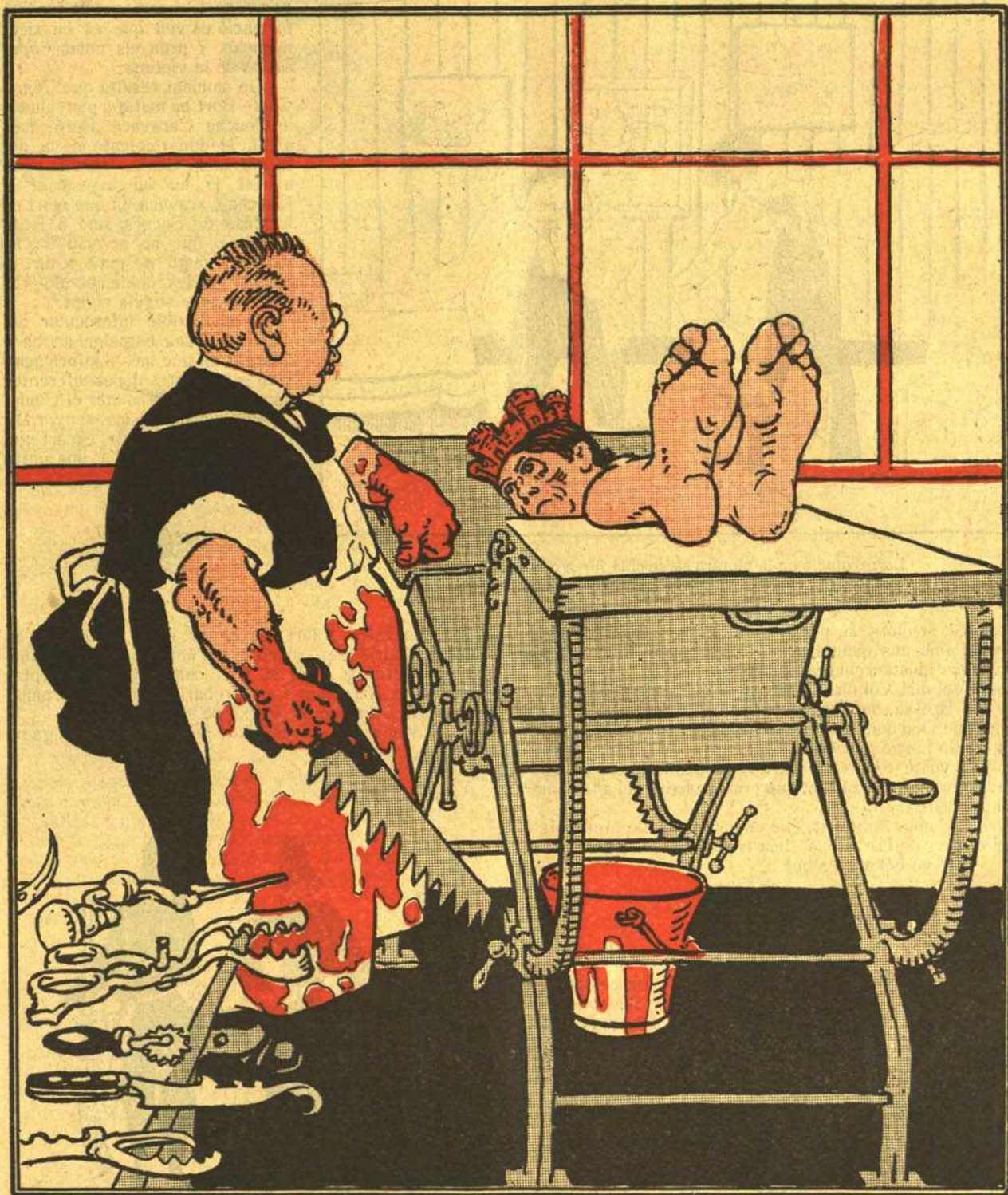
Els pobres Marsillac i Urrecha ja cal que's desin, el competidor és terrible. Are es demostrarà que les tonteries que aquets senyors escrivien contra Catalunya, no tenen cap gracia. Estem segurs que tindran molta més gracia les que escriurà en Camba.

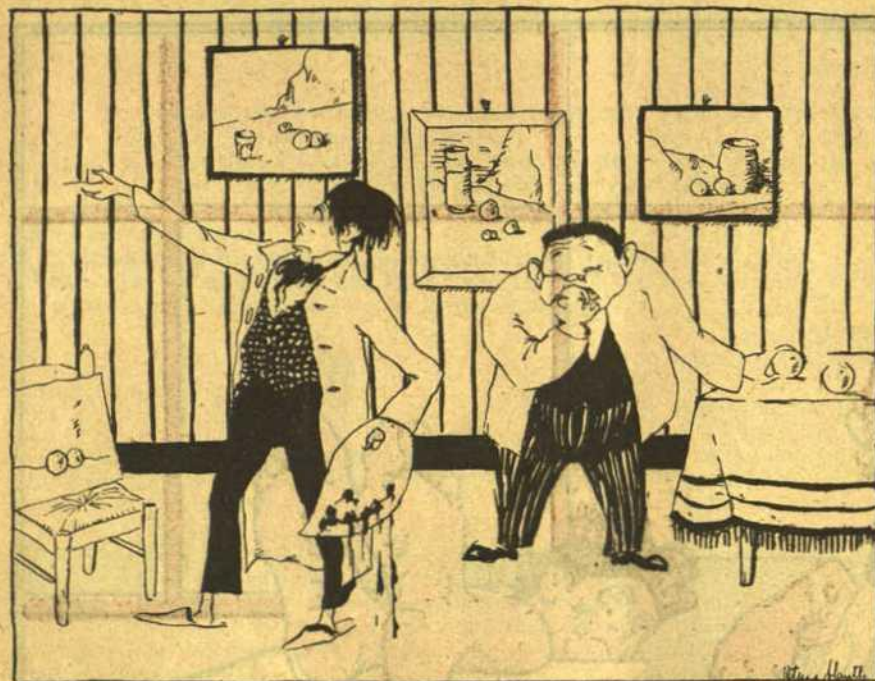
Els intellectuals, com més intellectuals més marmanyeres són. L'altre dia a l'Ateneu va venir d'un no res, perquè en Brossa no trenqués una ampolla d'aigua pel cap d'en Pujols.

En Brossa estava elucubrant en un moment d'aquells de deliri mental amb frases com la de què «En Prat de la Riba es un cardenal d'espardenya, etz...» i en Pujols que és un cínic bastant pervers, li anava prenent el *crepé*.

—Caram! Caram!—anava dient en Pujols amb aquell tò casolà que sol donar a aquestes paraules barcelonines.

—Senyora, res de fregues ni cataplasmes. Si vol curar-se, se l'ha d'operar.

La revolució en la pintura se sembla força a la revolució dels revolucionaris: mentres un predica l'altre andrapa.

—Sí, senyors, sí, perquè ara jo me'n torno a Anglaterra i amb uns quants amics enderroquem la monarquia britànica i instauem la República...

—Vol dir! Vol dir! Caratsus, si què és fort això.

En Brossa, que no en té pas cap a l'ull, s'en adonà, i fillets de Déu quin desori! Allò semblava el Congrés en un dia de funció patriòtica.

—A vostè jo el batejo altre vegada amb un cop d'ampolla, tonto! que s'ha pensat que pot pendre el pèl a tot-hom? i a mi vostè em...

En Camps Margarit, que és una mena de Mefistòfele del comerç de Barcelona, deia fregant-se les mans:

—Are va bé! are va bé!

En Manuel Bueno vol fundar un diari a Barcelona. Un altre diari? Sí, un altre diari. En Manuel Bueno és un home capaç de fundar un diari arreu on li dongui la gana.

Moisès tenia una vareta que feia rajar aigua de les roques seques. En Bueno fa rajar pessetes d'allà on vol. És una mena de Moisès del periodisme. Pobre «Heraldo Nacional», ja caldria que plegués si en Bueno fundava aquí un diari *Bueno*...

«El Liberal» de Barcelona dona la notícia d'un crim amb aquella extensió característica d'un diari popular y

pesetero. L'encarregat de fer l'informació es veu que és un xicot minuciós i pren els noms i apellidos de la víctima.

De moment resulta que Martí Chalé Bort ha matat a punyalades a Concha Caravaca. Però, més avall, al donar compte de la detenció del Chalé, resulta que aquest ja no ha assassinat a Concha Caravaca, la que morí en la casa de Socors, sino a Rosa Carabajo que no se sab on ha mort ni ningú a sentit a dir, al menys en les columnes de «El Liberal», que seguís vivint.

Si el terrible informador del diari republicà barceloní arriba a allargar un poc més l'informació, Déu sab quantes dones diferents hauria arribat a matar el Chalé.

Per humanitarisme, senyor Director de «El Liberal», encarregui la secció de crims a una altre persona!

En Gonzales Vilart tot és dir: —El govern m'ha cridat a Madrid, però jo no hi vui anar perquè ja sé amb que em sortirien: Tant si vols com no has d'acceptar l'alcaldia de Barcelona i em trobaria en un compromís. No gosaria a dir que no. Però no hi vaig.

I ell vinga fer correr això, però nosaltres vinga no creure'l.

—¡Ridiez, con los jefes, le ponen a uno de armas!...

—Claro, y mientras *perplejeas* *quala* usarás viene el enemigo y te se zampa.

Fins ara els drapaires, com bons patriotes, llueïen aquesta senyera...

Correspondencia de Tagamanent (*)

Senyor director de CUCA FERA: mercès per haver-me concedit la corresponsalia honorífica d'aquest poblet alterós fins avui oblidat. Aquí no passen tantes coses com a Barcelona, però, ben espigoladet, molt serà que cada setmana no en trobi alguna per dir que interressi els llegidors del seu honrat periòdic.

De bell antuvi haig de fer lo sabedor d'un succés que presenciarem els bosquerols de Tagamanent.

D'això fa alguns dies, mes també fa dies del Diluvi Universal i sempre es retreu amb satisfacció.

Es el cas que un diumenge al matí, sense com va ni com costa, començaren a passar homes i més homes, un bell ardat. Aquests homes eren tots jovenalla forastera i anaven habillats d'una faisò rara, com si els haguessin tret del llit sense donar-los temps de vestir-se. Per més encaparrar-nos, molts, la majoria anaven numerats com els carros de Figaró.

No eren pas romeus, car el romeus van junts i fan tabola, i aquells anaven d'un a un, a trenca nou de coll més cremats que un cabo de realistes. Hi hagué entré nosaltres qui malicià no fossin boigs escapats d'un manicomí o presidaris fugint dels moços d'escuadra. Que fugien no s'en podia pas dubtar; ara de qui i perquè, de moment pocs hi atinaren. El nostre pedani, que és un viu en qüestions d'ordre públic, manà que s'aixequés el somatent.

—Agafeu-me'n un per poc que pogueu que, amb un que s'en agafi, jo en treuré l'aigua clara.

Atrevessaren cordes pel camí i prepararen llaços.

Servidor, que em soc pres molt seriosament la meva corresponsalia, vaig assistir a la carrera i a l'interrogatori.

El minyó treia foc pels caixals.

—Reïra de pagesos, que m'esguerreu la cursa!

—Quina cursa? preguntà el pedani.

(*) Atents en fer de la nostra publicació una exquisidesa, ens hem entès amb un corresponsal qui sojorna en un dels toms més enlairats de Catalunya. Tindrem doncs setmanalment un resso de les altures. El que ens vingui d'allí adquirirà un valor pedagògic i una autoritat indiscutible. Idees caigudes de mil metres deuen ésser copsades amb tot el fervor dels terrabaixencs, car elles poden ésser un espill i un catecisme.—
NOTA DE LA REDACCIÓ.

—Aquesta; la que estic corrent!
—Vosté correr?... i a on corre?
—A Sant Marsal.
—Ha fet una prometença? Allevors...
—M'han de controlar.
—Mal negoci, jo no permeto que controlin a ningú.
—Què sab el què és?
—Perquè no ho sé no ho permeto. Mai m'ha agradat que en el poble es facin coses incomprensibles.
—Vui dir que m'han de pendre l'hora i el número.
—Em vol creure a mi? No s'el deixi pendre.
—Malviatge el pagès!
—El qui viatja malament es vostè!
—Acabem d'una vegada, la seva gracia?
—L'atletisme, no en tinc d'altre.
—I com més?
—Del C. B. E.
—Això es fracmasoneria o què és?
—Es excursionisme de resistència, de muntanya.
—I perquè galopa tan enfutismat? Això s'agafa alo, alo, sant cristià!

—Un rave! em farà perdre la copa, veliaquí...
—Vingui-s'en al poble; jo li pago. Que no ho veu que plourà. Anant tan flux de robes... creguim, els aires són frets en aqueixes altures.

No ens entenem. A la fi escatirem que el minyó corria el cós amb alguns companys de Barcelona. L'hi observàrem que havent-hi tant terreny pla a la ciutat ens costava d'entendre que s'entossudissin en barrancajar per aquestes muntanyes. Ell feu de resposta que era per canviar de geia els ulls de poll.

I el deixàrem anar perquè en realitat la seva manfa no perjudicava pas a un tercer. Agraït va dir-nos el camí que es proposava recórrer: Pla de la Calma, Matagalls, Sant Marsal, Turó de les Agudes, Santa Fe i Gualba. Mal dimoni, m'estimaria més fangar quinze jornals seguits que anar-lo estalonant. Ja feia per això un valent garrot de cames!

Un hom, de totes maneres, sospità un malifet. Perque un excursionista sense ullera ni màquina de retratar i amb aquella tempura de boires i plovisqueig... què voleu que us digui... Em fa por que no sigui cosa d'espionatge alemany.

Ròc.

...però sempre amatents a les greus sotregades socials, últimament s'han decidit per aquesta, que tan bons resultats ve donant.

Representació de diversos estaments socials consultant amb

Un «ultra» en acció

El noi Rius, com arcalde de Barcelona, era ben mort, «tant mort com un clau de porta». (Dikens—«L'espectre de Marley»).

Un hom ha d'estar ben convençut d'això perquè d'altra manera el que anem a contar no tindria cap gracia.

Doncs, sí, el sereno de les oficines de Solidaritat Elèctrica estava, de bella nit, fent la seva ronda quan, al ésser al despatx del director, va oïr que trucaven acompanyadament darrera la mampara.

—Toc-toc, toc, toc-toc...

Després de les dotze, un trucar així quasi mai designa res de bon i el nostre sereno s'alarmà.

Desseguida una veu cavernosa, veu d'olla, va clamar auxili. Indubtablement es tractava d'una ànima en pena.

—Què demanes de la part de Déu?—digué el bon funcionari amb una gran presència d'esperit.

—Obra, soc en Rius i Rius, i no és pas cosa de riure, vinc per un afer importantíssim... Per pietat, obra!

—Vens per misses?

—Vinc per misses! per misses! amb el teu permís! I la porta s'esbatanà per ensalm.

Una faixa d'arcalde, un bastó d'arcalde i una mà enguantada que duia una ploma als dits en actitud de posar una firma, heu's aquí l'única cosa que pogué oïr el sereno.

—No toquis el pito,—seguí dient l'espectre amb la seva veu profunda.—T'he dit que soc en Rius. Vinc a firmar un contracte de llum, i has de tenir confiança car més que un difunt, soc un viu, un viu que es pert de vista.

—Però... excel·lentíssim senyor...

—Dónem el contracte; és aquí en aquesta carpeta; si no fós una ombra ja el tindria. Afanya't que tinc pressa, duc les hores comptades. Si l'alba em sorprengués aquí em quedaria de pedra i tu et quedaries de pedra i tot Barcelona es quedaria de pedra.

—Jo no sé si dec... jo, il·lustre esperit, temo... com la casa no en sab res...

—Millor, no ha de saber res ningú; la casa s'el trobarà firmat amb aquella alegria, el consistori el trobarà firmat, el públic el trobarà firmat, d'això es tracta, que tots ens el trobem firmat per art del Diable.

—¡Jesús, Maria, Josep!—i el sereno, que a més de sereno era bon cristià, començà a persignar-se amb gran fervor, murmurant una jaculatoria.

Allavors esdevingué una cosa terrible. La mà d'En Rius i Rius esclatà com una mangrana, la faixa voleïà sibilant com una serp, el bastó de borles, tot saltironant, fugí pel corredor i una farum de socarrat tapà els sentits del brau sereno.

Quan fou revingut, clarejava.

El primer acte del sereno al recobrar els coneixements, sigué visurar-ho tot. A vegades els lladre-gots prenen apariències de fantasmes disfressats de gent honrada. Els panys emperò estaven intactes. Solsament terra enllà, en els rajols de l'escriptori, restaven uns plec de paper d'estrassa.

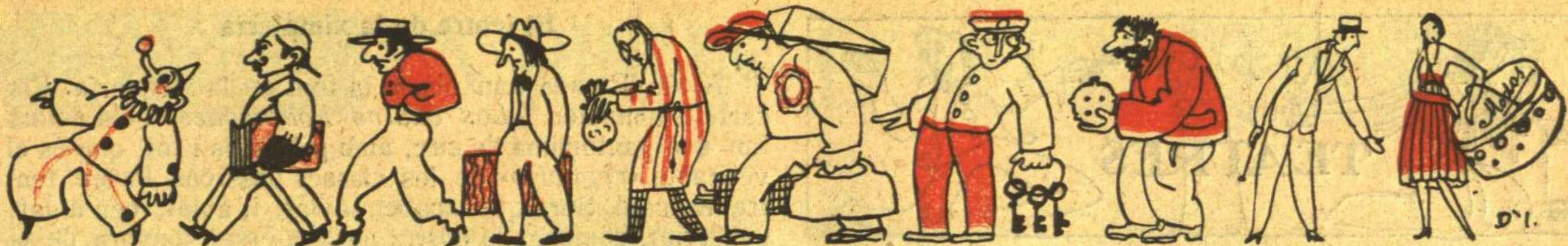
Era un «vot de confiança» que l'espectre del marqués havia deixat en la precipitació de la seva fugida.

Costa molt de creure en bruixes, però davant de fets com el relatat un deù rendir-se a l'evidència.

—Una gran desgracia! I us mantenia a tots?

—Que si ens mantenia? diu; era pinxo de plantilla del grupo de «Jóvenes Bárbaros».

el déu de la Guerra com se fan les juntes de defensa.

Rialles deportives

Alea jacta est.—Tot n'anava ple. Aquell homenot assalta presidencies era en totes les ments, com un recort fatídic, com un presagi malestruc. Hi havia qui en parlava fent el senyal de la creu, amb els ulls tots esbatanats d'esgarripança. Veritat que feia mitja basarda; però, tantmateix es una ridícula tenir por d'un subjecte pel sol fet de que parli castellà i estigui renyit amb la vergonya. Endemés, mireu que és prou; ell bé ho sab que a tot arreu fa nosa, mes ¡què diantre! la videta és la videta i avui tot està prou espatllat, per a que un hom s'entretengui a rumiar si li convé més anar prim d'estómac que tenir la cara doble. Davant de certes exigències que no admeten aplaçaments es fan tots els papèrs de l'auca, per ridículs que siguin. Però vaja, socis del «Barcelona», parlant amb franquesa, us tinc de dir que n'heu fet un gra massa. Si ara aquest home agafa la mania d'anar-se'n del món dels vius, quins seràn, sinó vosaltres, els culpables? Vosaltres, sí, no ho podreu negar, car haveu dit d'ell amb despreci sobirà: — Això... això és un mort.—Jo m'atreveixo a demanar-vos per ell, una engruna de pietat; penseu que en aquest món avui hi som i demà també. Creieu-me, sigueu compassius amb el desvalgut. Potser per ajudant del barraquer, o per pasturar-li les oques, per fermar i desfermar els gossos... qui sab! una gangueta així, quan les altres van amb aeriplà, no es rebutja de qualsevol manera. Una ganga sempre és una ganga, i ell no cerca pas altre cosa que jo sàpiga.

Trapaceries.—Es prepara, amb tota mena de minuciosos detalls, un altre esparveradora exhibició de *gente bien*. El motiu és transcendental, anc que no gaire saludable. Qui més encaparrat hi està, per ara, és el dolç i beatífic *Boi* de «La Vanguardia»; raó de més per creure que el Concurs Hípic, que no és altre el succés que ens ve al damunt, no serà altre cosa que una, espantosament ridícula, noteta de societat. L'anunci, d'altre banda, és prou simptomàtic: *Concurso Hípico*. Veritat que muda la roba d'altri, vingui o no a mida?

—Un càlcul aproximat i fet honradament permet fixar en quatre mil cinc centes trenta tres les bestieses que *arroja* cada setmana la *Gazeta dels quintos*. Es precis tenir en compte, que el nombre de paraules que conté un número de la *Gazeta* es de quatre mil cinc centes trenta dugues. Sobra una bestiesa—, diràn vostès.—No en sobra cap. Aquesta que sembla que sobri es la que comet l'innocent que la compra; no la bestiesa, la *Gazeta*.

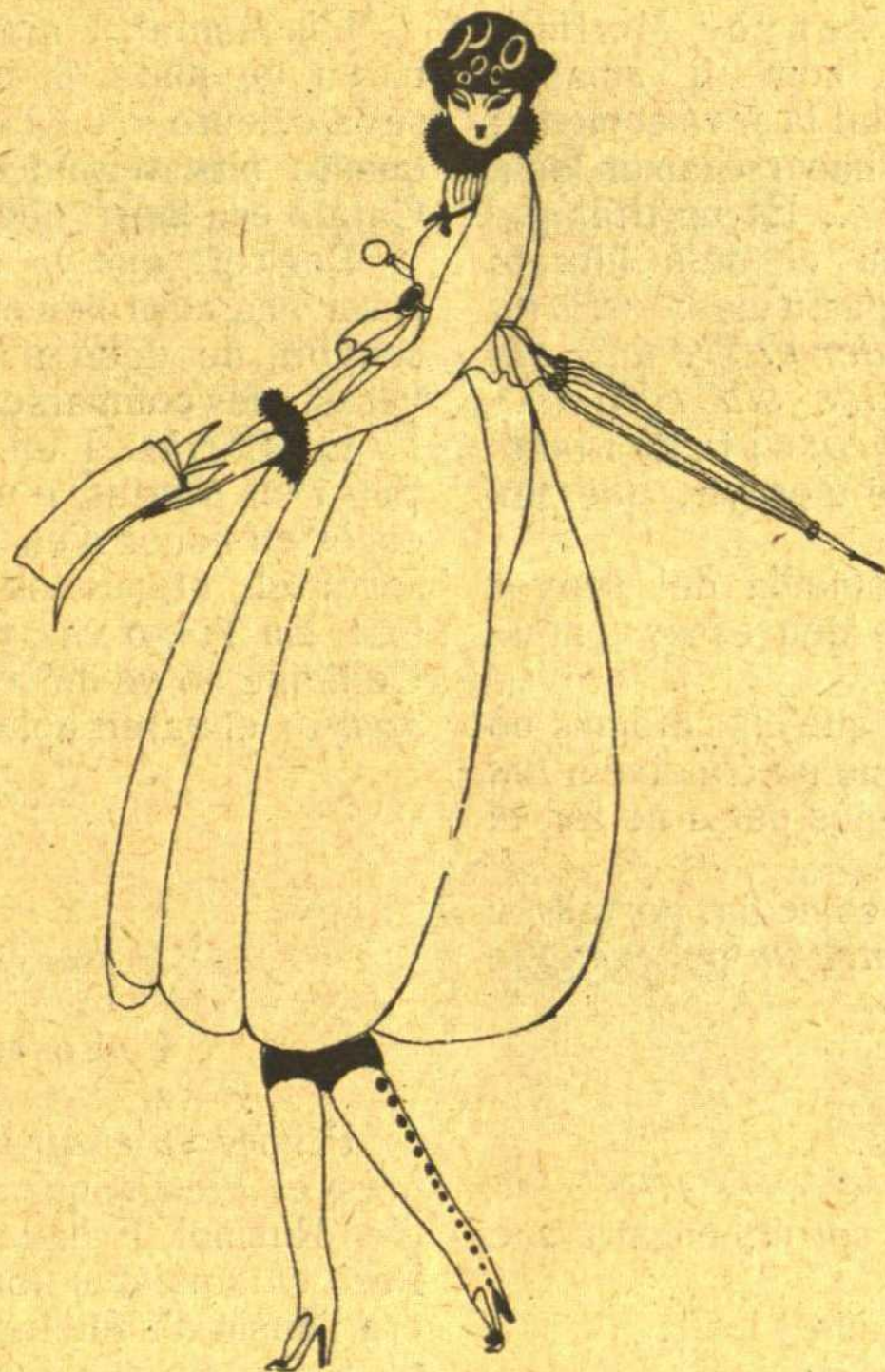
—En Greenvell ha estat a punt de suïcidar-se, inconscientment, a conseqüència d'haver-se empassat, de bona fé, una determinada partícula de «El Poble Català», que li digueren curava la migranya i que resultà estar emmetzinada amb sulfumant. No s'ha denunciat el fet al jutjat.

—«L'Universitari» ha entregat, per fi, l'ànima a Déu. El moment del traspàs fou emocionant. Als acords de la Internacional finà, com havia viscut: sense pena ni gloria; en Papitu, tràgicament groc i transfigurat, es mirava el cadàver plorant com una criatura i estirant-se nerviosament el nas; en Puig de Bacardí, tot en botorinat, anava d'ací d'allà, preguntant, a cau d'orella, a l'un i a l'altre si l'interfecte havia fet testament. Per les ganyotes que feia s'endevinava que la resposta era, que no més deixava deutes. R. I. P.

—Desde la Rambla del Prat, fins a la Ronda de l'Universitat, es perderen diumenge passat, a la tarda, uns estreps i una corretja amb les inicials: Y. P. de V. Tot plegat anava embolicat amb una proclama electoral del temps d'en Planas i Casals, ço és, de quan la gent badava. Si algú ho

trobes, pot, sense escrúpol, tirar-ho a la necessària, tenint la precaució de tirar-hi al damunt una galleda d'aigua bullenta; car hi ha indicis de que els tals estris contenien algun microbi pestilent.

CORRECUITA

—Adeu il·lusions i títol de dama d'honor! I pensar que ja estavem a punt de començar-li el palau a Sant Pere Màrtir!

Para hacerse amar locamente

En Martínez Sierra, l'estimat empresari, director, taquillero i autor de totes le peces, drames, miracles, comedies i pantomimes que es fan al Teatre de Novetats no ha estat de sort. Ben al contrari. Ha estat plenament de desgracia. Ha volgut escriure una obra amable, plena

de humor i li ha sortit un bunyol més gran que la platea del teatre, del seu teatre.

El senyor Martínez Sierra, home fi, amable, ha titolat la seva comedia: «Para hacerse amar locamente» .. Es un títol que recorda el dels llibrets d'us particular: «Para aprender el francés sin

maestro.» «Para cortarse los callos sin callista.» «Para aprender la teneduría de libros» i tants i tants llibres més, escrits en la llengua de Zoraya, que fan horror a tota una literatura.

Nosaltres, abans de veure la comedia del senyor Martínez Sierra, varem dir: Tot això deu ésser com un tractat d'urbanitat.

Aquest home de Madrid deu pensar que els catalans no som prou corteses, prou hidalgos, que no coneixem las buenas formas, i ha volgut il·lustrar-nos per-a no fer el ridícul en societat.

Feiem pensaments de que la seva comedia, portadora de noves orientacions, era un vademecum del perfecte sarausta.

Ens ensenyaria:

La manera de pentinar-se.

La manera de planxar els pantalons.

La manera de caminar pel carrer.

La manera de mocar-se sense fer soroll, encara que un hom estigui constipat.

El perfum que torna bojes a les damisel les...

El que deu dir-se en el Passeig de Gracia.

I, rés d'això. La comedia del senyor Martínez Sierra, no és pas un breviar de bones formes. És... la manera com un autor pot ésser xiulat, patejat i rebutjat. Perquè aquesta obra, la seva, ha estat l'èxit de peus més gros que es recorda després del de «La Reina Inca». Res, que si el teatre de Castella va per aquets camins aviat en Borràs, el fugitiu, tindrà de fer de patriota per manca de teatre.

«Hacerse amar locamente», ha sigut un títol paradoxal.

Seguint aquest símptoma, el dia que un castellà ens vingui a dir:

«A usted le quiero locamente», li donarem una garrotada.

Serà el sistema Martínez Sierra.

El teatre de la ximpleria

A càr Romea han obert la font de la ximpleria. Els cartells anuncien «Los cuatro Robinsones» i els actors fan una pantomima de circ, amb pallsos i tot, que és el veritable «regocijo» de les classes passives. Pobre teatre Romea! Sort que acaben aviat, i, aviat, ben aviat, ben aviat, comença la nostra parla a ésser senyora de sa casa. Això sí, fora necessari que es fumigués ben bé aquell escenari. No fós que per algún recó quedés una obra d'En Muñoz Seca i malvaratés la temporada. No fem bromes.

La professó del senyor Esteve

Cinquanta!... aixís com sona... En Rusiñol, el de la barba de plata, ja pot encarregar-se una barba d'or. La seva célebre «Auca del senyor Esteve» ha omplert cinquanta nits seguides el Teatre Victoria... Si el Teatre Català era mort, que visquin els morts!

Per cert que la representació número cinquanta va ésser una cosa ben extraordinària. Res. Que van haver-hi senyors de debò a la professó, i amics de la barrila de veres a les comparses de la montanya Pelada.

En Borràs, i en Sierra, i la Bàrcena, i en Samblancat, i en Marius i molts més varen sortir amb el ciri encès en honor d'en Tiago... A la montanya Pelada varen sortir els ateneistes amics del trago i de la xirinola. Un èxit. En Tiago va parlar. En Martínez Sierra va parlar. Com que no va dir res de «Para hacerse amar locamente» el varen aplaudir.

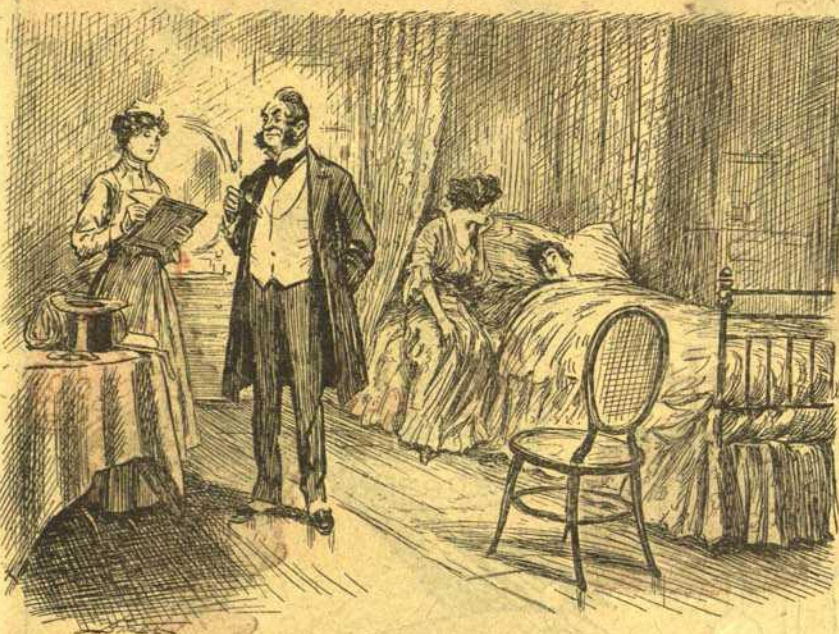
I «Lo rector de Sant Hipòlit»?

Primer va ésser l'Iglesias fent «Els Emigrants». Després el «Jesús que Torna» d'en Guimerà. Ara «L'auca» d'en Rusiñol. Eren les obres esperades per les multituds. Però en aquestes obres els hi fà companyia una altra que era l'il·lusió d'aquell gran humorista que va morir una mica trist. Parlem de l'Albert de Sicília Llanas, aquell comediògraf que amb el seu «L'orgull del gec» va donar el camí de la veritable comedia catalana. En Llanas va morir amb el dolor de no veure representada la seva comedia «Lo Rector de Sant Hipòlit»... La seva memoria mereix l'homenatge de aquesta estrena. Els vius—ara que es parla de Teatre Català—tenen que deixar un lloc per aquesta producció. Que tota la gloria sia pera aquesta obra oblidada, filla última de aquell que va fer-nos dolça la vida!

PANGLOSS.

LA RIALA D'ALTRI

- Què t'ha dit el metge, estimat meu?
- Que estic en perill de mort i que per curar-me tinc de allunyar tota preocupació.

LIFE.

Pensades

*Què puc pensar, que un altre no ho hagi dit?
Res no hi ha més negre que el cavall blanc d'un carboner.*

*Masovers i castellans fan oficis molt semblants.
Els mots dels grans fan enraonar als petits.
L'indiferentisme és la mare de tots els mals; l'ensenyança pot ser l'avia de tots aquests.*

*Si al cel voleu anar no reuseu en castellà.
En canvi quan el joven bien renega en català forçosament l'engega.*

*Si no donas crèdit a res desconfia de tu mateix.
El català, de las piedras saca pan, i el castellano lo recoge muy ufano.*

No hi ha pitjor aigua que la de 2 rius i batlle també.

N'hi ha que no creuen en nacionalitats i no tenen empaig en dir que són d'una raça superior.

Els Pirineus són el límit d'Espanya i la espina dorsal de Catalunya.—Aquesta mai havia sentit tant aquells límits.—Aquella mai havia tingut tan entravessada aquesta espina.

*Què pots saquejar per a fer una creació?...
Un boig en fa cent, però un castellà en fa mil.*

A. D. P.

Parroquià: «Aquesta es la mateixa navaja amb la qual m'afeïtà l'altra vegada, ¿veritat?»

Barber: «Sí senyor, la mateixa.»

Parroquià: «Doncs, primer de tot, cloroformitzi'm.»

Oficial: «Què té de particular aquesta sopa, que veig que hi arrufa el nas?»

Soldat: «Es plena de pols i d'arena, senyor.»

Oficial: «Escolti: ha vingut a dar-se la gran vida o bé a servir el país?»

Soldat: «He vingut a servir el país però no a menjar-me'l.»

—Mamà, deia en Jaumet, quina idea més estranya té el papà del cel!

—Perquè ho dius?

—Perque li he sentit dir al senyor Torres, que la setmana que tú vas ser a la torre de la tieta, va semblar-li un cel.

PEARSON'S WEEKLY.

Silenus.—Encara que un poc crudel, la poesia, es deixa aprofitar. Mercès.

A. D. P.—Va, retocat,

Glu glu.—Manca gràcia.

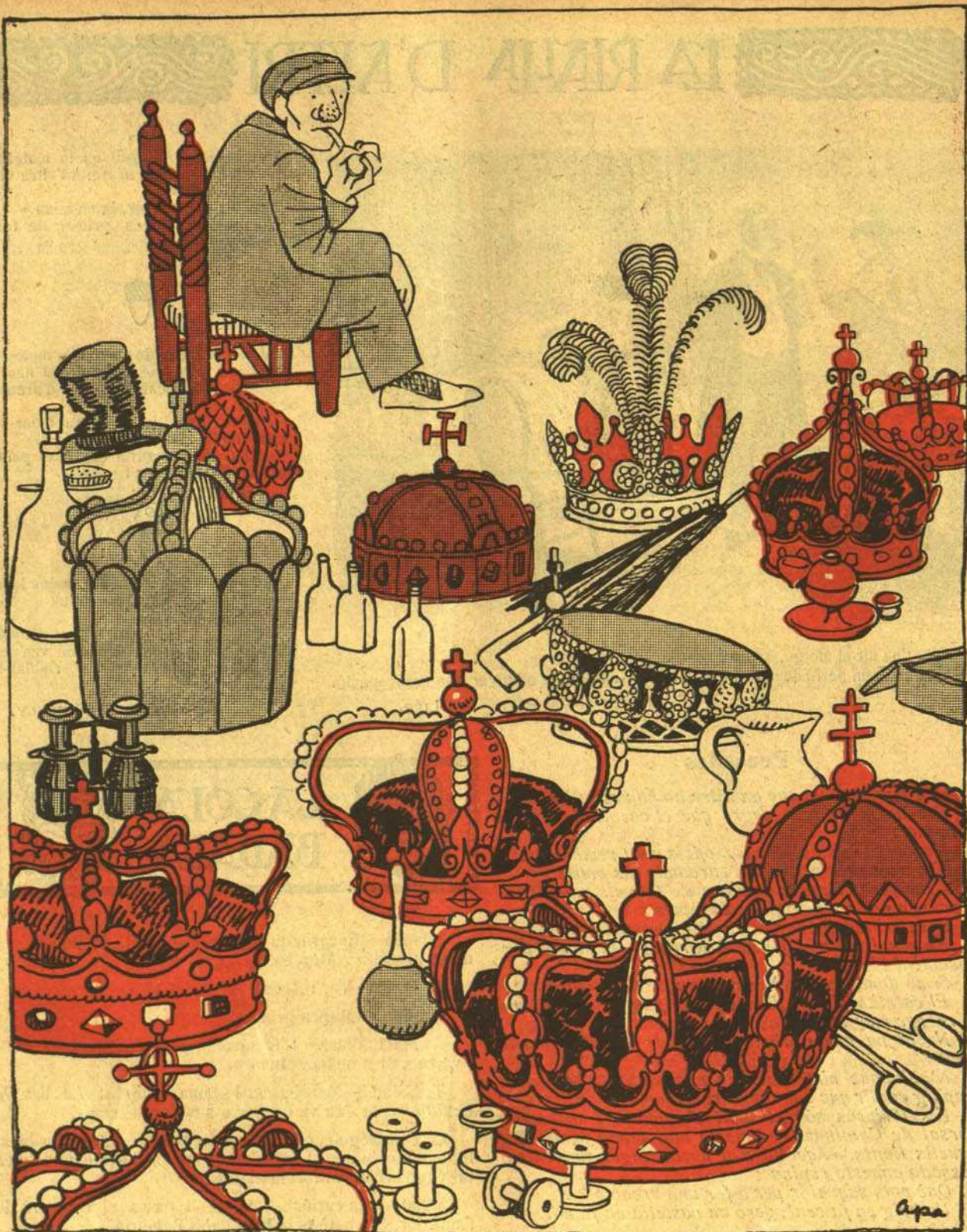
A. Martí Vidal.—L'hi agraim, però l'assumpte es vell, i va succeir a un barretinaire.

T. Salom.—Mercès per la bona voluntat. La Veu de Catalunya ja s'en va ocupar a son degut temps.

C. P.—Seguim creient que vostè té grans pensades. Es indubtable que el llapis no acompanya a la idea. D'idea tal vegada n'aprofitarem alguna.

Vidal.—Es curiós! A vostè li passa el contrari de l'anterior. Si vostè pensés el llapis l'oveiria.

Marítim.—Tururut, qui jemega ja ha rebut.

Als Encants. — Tot s'apuja, excepte aquesta quincalla que cada dia va més per terra.